

Leven met verschil - Verdieping - Beleving - Vieren - Zorg voor elkaar - Ontmoeting - Jeugdwerk

Activiteitenprogramma najaar 2017

Wat is er de komende maanden te beleven in Bergkerk, Maranathakerk en Buurt-en-kerkhuis Bethel? Het staat allemaal in dit bewaarblad. Bewaar het katern dus, hang het op je prikbord, geef het een plek naast de kalender of zet het in je agenda.

De activiteiten zijn verdeeld in zeven groepen: Leven met verschil, Verdieping, Beleving, Vieren, Zorg voor elkaar, Ontmoeting en Jeugdwerk. We hopen dat erzo voor iedereen wat bij zit. Goede ideeën voor een volgend seizoen horen we natuurlijk graag.

Jaarthema Leven met verschil

Omgaan met verschillen: Wie wil dat nou niet?

Als er één ding is waar mensen van alle tijden moeite mee hebben in het samenleven, dan is wel in het omgaan met verschillen: Verschillen in karakter, gezondheid, leefomstandigheden, intelligentie, seksuele geaardheid, generatie, huidskleur, opvattingen, geloven, culturele en religieuze achtergrond, interesses, macht, bezit, belangen, enz.

Verschillen leiden tot spanningen, onverschilligheid, overheersing, onderdrukking, botsingen, verwijdering, scheidingen, apartheid, conflicten, afscheidingen, ja zelfs oorlogen. Dat speelt op het niveau van persoonlijke relaties, gezinnen, families, maar ook in samenlevingen en even zo goed binnen de verschillende godsdiensten, als ook tussen de godsdiensten.

Ons leven en onze toekomst wordt voor een groot deel bepaald, door de manier waarop wij met verschillen kunnen omgaan. Een onderwerp van levensbelang dus, waar veel over te leren valt. Te leren uit oude en nieuwe verhalen, uit ieders ervaringen, uit het werelderfgoed van verhalen en wijsheid uit verschillende tradities, uit verschillende wetenschappen.

Genoeg om ons minstens een jaar lang vanuit allerlei invalshoeken te inspireren en te leren rond dit jaarthema 'Leven met verschil'.

We helpen onszelf, elkaar, de samenleving, de wereld, de kerk als we beter met verschillen om leren gaan. Wie wil dat niet?

Wat kunnen we leren?

We leren meer oog te krijgen voor achtergronden van verschillen. We leren de mens achter het verschil kennen, met haar of zijn eigen unieke verhaal en waardigheid. We leren de waarde van verschillen kennen, hoe we elkaar daarmee ook kunnen aanvullen en verrijken. Door juist elkaar te ontmoeten rond verschillen, zonder dat er wat op het spel staat, leren we om te gaan met mensen die anders zijn, denken en doen.

Meedoen

Alle activiteiten waar mensen elkaar ontmoeten zijn mogelijkheden om te oefenen en te leren bij het omgaan met verschillen. We raden u dan ook vooral aan om mee te doen met een activiteit die u aanspreekt.

Bij een aantal al langer bestaande activiteiten krijgt het jaarthema af en toe nadrukkelijk een plek: in de buurtbios, het verhalencafé, het vrouwencafé, in vieringen, de krant op tafel, enz. Als dat het geval is, ziet u bij de betreffende activiteit het logo van het jaarthema staan.

Daarnaast willen we u in het bijzonder aanmoedigen om deel te nemen aan een 'Leven met verschil'-groep, samengesteld op basis van een kenmerkend verschil.

De volgende activiteiten vallen in zijn geheel binnen het jaarthema: Leven met verschil

'Leven met verschil'-groep

Leer anderen, die van jou verschillen, beter kennen dan alleen van een beeld dat je gevormd hebt. Dit doe je door meer zicht te krijgen op achtergrond en de binnenkant. Leer ook zien, in hoeverre een kenmerkend verschil doorwerkt op verschillende terreinen: kijk op leven, op mensen, op de samenleving, op de wereld en op al dan niet een wijze van geloof in God. Je zult verrast en verrijkt worden.

We vormen vier groepen op basis van een kenmerkend verschil:

- mensen met verschillende maatschappelijke posities in de samenleving: student, AOW-er, werkloos, functies op verschillende niveaus, huisman, vrijwilliger, etc.
- mensen van verschillende leeftijden
- mensen die op verschillende manieren wel en niet geloven: orthodox, vrijzinnig, ietsist, agnost, atheïst, moslim, hindoe, etc.
- mensen met verschillende levenssituaties: kamerbewoner, alleenwonend, met/zonder partner, samengesteld gezin, pleeggezin, met of zonder kinderen, woongroep, etc.

Een groep komt in principe drie keer bij elkaar, bij voorkeur op verschillende plekken, zoals thuis, Bergkerk, buurt-en-kerkhuis Bethel of Maranathakerk. De groepsleden kunnen tijd en plaats onderling afspreken. Elke groep wordt begeleid door een predikant, de kerkelijk werker of de diaconaal opbouwwerker.

U kunt zichzelf aanmelden voor een groep. Een tip: kies vooral voor een groep waarin het verschil van de ander voor u wringt of onbekend is. Als u zowel een eerste als tweede keus voor een groep opgeeft, kunnen we zo nodig wat schuiven, zodat elke groep evenwichtig wordt samengesteld.

Uw opgave kunt u bekend maken via het e-mailadres: ikdoemee@levenmetverschil.nl

Startzondag

Op zondag 1 oktober vieren we de startzondag. Deze gezamenlijke dienst in de Maranathakerk wordt voorbereid door de Werkgroep 'Anders Vieren'. Op deze dag geven we het startschot voor het jaarthema 'Leven met verschil'.

Adressen:

Bergkerk: Daal en Bergselaan 50A

Bethel: Thomas Schwenckestraat 28/30

Maranathakerk: 2e Sweelinckstraat 156

Het wordt een dienst vol met verschillende manieren van zingen en musiceren. Dat kan genieten worden, maar ook zorgen voor kromme tenen-momenten, want beide dingen horen bij 'leven met verschillen'. Heel mooi vinden we het, dat veel musici uit onze gemeente hun medewerking aan deze dienst toegezegd hebben: van klavecimbel tot djembé.

Het zal een dienst van Schrift en Tafel zijn: als teken van verbondenheid vieren we de maaltijd.

Na de dienst is er een 'Markt van mogelijkheden', waarop je kunt ontdekken wat er allemaal te doen is in het nieuwe seizoen. Koffie of thee wordt bij de marktkraampjes geserveerd!

Locatie: Maranathakerk

Datum en tijd: zondag 1 oktober om 10.30 uur

BethelMuziekMatinee

Muziek toont wat verscheidenheid kan betekenen. Want juist de combinatie van verschillende klanken, stemmen, tonen, maken muziek tot een veelstemmig geheel, waar we veel aan kunnen beleven. Naast muziek biedt de BethelMuziekMatinee ruimte voor verrassende contacten met verschillende mensen.

Locatie: Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd:

Zaterdag 7 oktober, 13.30-16.30 uur: buurtgenoten spelen in wisselende combinaties tijdens de Parelrouthemiddag; rond elk halfen heel uur kunt u binnenkomen, voor een volgend miniconcert.

Zondag 12 november, 15.00 uur: Amerikaanse muziek o.a. songbook, Ben Moore, Bernstein, Mac Dowell, uitgevoerd door diverse muzikanten uit de buurt.

Zondag 10 december, 15.00 uur: Kerstconcert van het koor van de Haagse Dominicus.

Kosten: vrijwillige bijdrage

Samen gedichten lezen: 'ik hier jij daar'

Twee avonden liggen er gedichten op tafel. Gedichten van Ghayath Almadhoun en Anne Vegter. Uit de bundel 'ik hier jij daar' (2017). Passend bij het jaarthema 'Leven met verschil'. Anne Vegter was Dichter des Vaderlands. Ghayath Almadhoun is een Palestijns-Syrische vluchteling die nu in Zweden woont. Hun gedichten brengen de actualiteit binnen en doen je anders naar je geschiedenis kijken.

De verschillende werelden van ik-hier en jij-daar komen in contact. Bij die gedichten raken we met elkaar in gesprek. Wat doet het gedicht je? Waar raakt het jou? Wat hoor je erin? Wat kun je ermee?

De teksten worden aan het begin van de avond uitgereikt. Maar natuurlijk kun je er ook voor kiezen, om zelf de bundel aan te schaffen. En niet onbelangrijk: je hoeft geen verstand van poëzie te hebben om aan te sluiten.

Locatie: Maranathakerk

Data en tijd: donderdag 5 en 19 oktober, 20.00 uur

Opgeven: Graag! Maar je mag ook gewoon binnen komen lopen.

Begeleiding: ds. Martine Nijveld, me.nijveld@ziggo.nl, 070-779 07 24

Buurt-en-kerk-dienst

Op zondag 5 november (dankdag) krijgt de gezamenlijke dienst (in de Bergkerk dit keer) de kleur van een buurt-en-kerk-dienst. Diaconaal opbouwwerker Klaas Bruins en dominee Martine Nijveld bereiden deze dienst voor, samen met anderen uit buurt en kerk. Het gaat dan over vragen rond werk en geen werk en van betekenis zijn. En dat past natuurlijk goed bij het jaarthema!

Locatie: Bergkerk

Datum en tijd: 5 november, 10.00 uur

Paulus en wij: een wereld van verschil

Paulus staat ver van de meesten van ons af: een wereld van verschil! Onbegrijpelijke uitspraken, moeilijke brieven, wat moet je ermee? Maar ook: bemoedigende woorden en praktische leefregels. Over 'leven met verschil' heeft Paulus van alles gezegd wat tot nadenken stemt. En zo kan juist Paulus ons bezig zijn met dit thema verdiepen.

Op twee avonden gaan we met Paulus in gesprek. Leidraad is een boekje van Rowan Williams (Brits theoloog, was jarenlang aartsbisschop van Canterbury). In dit boekje staan hoofdstukken met titels als: 'Outsiders en insiders: de sociale wereld van Paulus' en 'Een universeel welkom: het verontrustende idee van Paulus'. Je kunt dit boekje aanschaffen (Rowan Williams, 'God ontmoeten in Paulus'), maar voor het meedoen aan de avonden is het geen must. Weet je/u ook welkom zónder!

Locatie: Bergkerk

Data en tijd: dinsdagen 7 en 21 november, 20.00 uur

Opgeven: Graag! Maar je mag ook gewoon binnen komen lopen.

Begeleiding: ds. Martine Nijveld, me.nijveld@ziggo.nl, 070-779 07 24

Met de krant en Bijbel op tafel

Wat is het heerlijk om elke maand met een groep mensen rond de tafel te zitten en met elkaar te praten over onderwerpen in het nieuws, in het leven of in geloof, die ons raken! De verschillen komen op tafel, we spreken er samen over en laten elkaar in onze waarde. U bent welkom om een keer of alle keren aan te schuiven aan deze tafel met koffie, de krant en de Bijbel.

Locatie: Bergkerk, benedenzaal, toegankelijk via de buitentrapp of via de hoofdingang van de kerk

Data en tijd: woensdagen: 13 september, 11 oktober, 1 november en 13 december, 10.30-12.30 uur

Begeleiding: Sity Smedinga, 06-373 50 751, sitysmedinga@gmail.com

Verdieping

Leesclub! Wie wil er nog bij?

Op een vrijdagmiddag eens per 4 à 6 weken komt een leesclub bij elkaar, bij één van de deelnemers thuis. Afgelopen jaar lazen we o.a. 'De orthodoxe ketter' van Peter Rollins en 'Filosofen op de kansel' van Kloosterkerkpredikanten Margreet Klokke en Rienk Lanooy. In deze huiskamergroep is nog ruimte voor 2 à 3 personen. Op vrijdag 8 september (14.00 uur) lezen we het laatste hoofdstuk uit 'Filosofen op de kansel' (over Hannah Arendt) en 'Een jihad van liefde' van Mohamed El Bachiri. El Bachiri verloor zijn vrouw bij de aanslagen in Brussel op 22 maart 2016. Zijn verhaal en zijn boodschap zijn opgetekend door David Van Reybrouck. Dit laatste boekje past ook goed bij het jaarthema 'Leven met verschil'.

Informatie: bij Jan Kouwenberg (en/of ds. Martine Nijveld).

Opgave: bel 06-2367 2467 of mail jmkouwenberg@planet.nl

Leerhuis: Schatten uit Handelingen

Tijdens een week in Taizé, werden deze zomer de Bijbel-introducties over het boek Handelingen geven. Ik raakte weer eens diep onder de indruk, over wat er voor wijze, vermakelijke en vooral ook grappige verhalen in dit Bijbelboek staan, verhalen waarover nooit wordt gepraat en die weinigen kennen. Na een algemene inleiding in de ontstaansgeschiedenis van dit Bijbelboek, zullen wij voor elke bijeenkomst een à twee verhalen lezen en op verschillende manieren bespreken.

Locatie: Bergkerk

Data en tijd: woensdagavonden 25 oktober, 1, 8, 15 en 22 november, vanaf 20.00 uur

Leiding en informatie: ds. Axel Wicke, 070-331 64 32, axel@betheldenhaag.nl

Opgave: is mogelijk, maar niet verplicht

Lezing: De spotprenten van de reformatie

500 jaar geleden luidde Martin Luther de reformatie in. Deze enorme historische omwenteling was tevens een mediarevolutie, want net eerder werd de boekdrukkunst uitgevonden. Daarmee begon dus ook een verbitterde, maar ook wel groteske en grappige propagandaoorlog. Deze werd vooral gevoerd door middel van spotprenten. Daarnaast kijkend geldt: je ziet enkel wat je weet. Door enkele spotprenten van beide kanten uit te leggen, zal de zeer specifieke humor van de 16e eeuw duidelijk naar voren treden.

Locatie: Maranathakerk

Data en tijd: woensdag 22 november, 14.30 uur

Spreker en informatie: ds. Axel Wicke, 070-331 64 32, axel@betheldenhaag.nl

Toegang: gratis

Lectorentraining 2018

In de Bergkerk en in de Maranathakerk worden Bijbellezingen verzorgd door ouderlingen en lectoren. Zij doen één of meer lezingen in de zondagse eredienst. Ook bij de vespers vóór Kerst en Pasen in de Maranathakerk, worden de lezingen door gemeenteleden gedaan. Weer anderen doen schriftelezingen bij de Taizévieringen in Bethel. En er zijn vast ook mensen die deze taak voor zichzelf in de toekomst overwegen.

In de tweede helft van het seizoen willen we al deze schriftelezers eens bij elkaar roepen om de punten op de i te zetten. Hoe lees je helder of verstaanbaar? Hoe bereid je je voor? Waar moet je op letten? Er zal tijd zijn om te oefenen en om elkaar feedback te geven. Voor de één een eerste training, voor de ander misschien een herhalingsoefening.

Datum en locatie: zijn nog niet bekend. Maar u hoort er meer van!

Begeleiding: ds. Martine Nijveld en ds. Axel Wicke

Beleving

Meditatieve wandelingen Wie wandelt mee?

Een meditatieve wandeling is anders dan een andere wandeling: een deel van de route lopen we in stilte, we krijgen een tekst of gedachte aangereikt om op te kauwen en ook gelegenheid om iets van het doordachte of ervaren te delen met wandelgenoten. Soms lopen we door de duinen, soms door de stad. De eerste wandeling van dit seizoen start bij de Bergkerk. Deze wandeling valt in de vrede- en vredeweek. De tweede wandeling start bij de Maranathakerk. De derde en vierde wandeling volgen in 2018. Het jaarthema 'Leven met verschil' gaat in de wandelingen mee. Na afloop van de wandeling is er koffie of thee in de kerk.

Afgelopen jaar hadden we nog een vijfde wandeling: interreligieus! Dat willen we dit jaar opnieuw doen. De interreligieuze wandeling wordt oecumenisch voorbereid. Datum en tijd volgen t.z.t.

Data en tijd: 17 september, start bij de Bergkerk, 16.00 uur

12 november, start bij de Maranathakerk, 16.00 uur

Duur van de wandeling: een uur of anderhalf uur

Informatie: ds. Martine Nijveld, 070-779 07 24, me.nijveld@ziggo.nl

Opgeven: Graag! Maar je mag ook gewoon aanhaken.

BethelBuurtBios

Zin in Film, het cineastisch samenwerkingsproject tussen de Houtrustkerk en kerkgemeente Den Haag West, organiseert ook dit seizoen weer de Bethel-BuurtBios: Samen kijken we op een vrijdagavond een bijzondere film op groot scherm, in een tot gezellige buurt-bioscoop omgebouwde kapel. Met na afloop een borrel en een goed gesprek. Over de zin van de net geziene film, over wat wij hebben gezien, gehoord en gevoeld.

Locatie: de films worden vertoond in het schitterend verbouwde Buurt-en-kerkhuis Bethel

Kosten: gratis, bij de uitgang wordt een vrijwillige extree gevraagd als bijdrage aan de onkosten

Data en tijd: elke 2e vrijdag van de maand, plus ingelast 27 oktober, deur open: 19.30 uur.

Aanvang van de films: 20.00 uur

Op het programma staan:

13 oktober: As It Is In Heaven (Zweden 2004, 132 minuten)

Na een hartaanval keert een wereldberoemde dirigent terug naar zijn Noord-Zweedse geboortedorp. Als hij zich laat ompraten het kerkkoor ter plaatse over te nemen, maakt dat veel los in de dorpsgemeenschap.

27 oktober: Luther (Duitsland/VS 2003, 124 minuten)

Naar aanleiding van het 500ste jubileum van de publicatie van de 95 Stellingen door Maarten Luther die de Reformatie hebben ontketend, kijken wij op deze ingelaste filmavond een uitstekende speelfilm over het leven van Maarten Luther.

10 november: Ida (Polen/Denemarken 2014, 80 minuten)

Voordat de jonge novice Ida in de jaren '60 haar eeuwige belofte mag afleggen, moet zij haar familie inlichten. Als haar tante onthult, dat zij tijdens de oorlog als joodse wees werd opgevangen, maakt dat veel los. Een film met de Europese geschiedenis van de afgelopen 70 jaar in een notendop.

December en januari: winterstop

Mini retraite

Het leven kan veeleisend zijn, hectisch zelfs, vol en soms ook te vol: werk, of juist de druk van 'geen werk', vrijwilligerswerk, allerlei drukte, zorg voor kinderen of voor ouders of anderen, zorg voor huis, tuin en jezelf, carrière, kruispunten, reistijd, keuzes, nadenken over toekomst.

Herken je dit? Dan is een mini retraite misschien iets voor jou: een dag om op laden.

Wat houdt jou in de hectiek staande? Wat houdt je in beweging?

Een dag met rust, reflectie, genieten, ruimte, verdiepen.

We vertrekken 's morgens op tijd met auto's naar een buitenlocatie en komen na het avondeten weer terug. Nu al hoor ik graag of er belangstelling is. Dan kunnen we t.z.t. verdere voorbereidingen treffen.

Datum: zaterdag 20 januari 2018

Info en opgave: ds. Martine Nijveld, me.nijveld@ziggo.nl, 070-779 07 24

Vieren

Avondgebed met liederen uit Taizé

Elke maandagavond luiden de klokken van Bethel om uit te nodigen voor een kort, meditatiev avondgebed bij kaarslicht. Tijd om tot rust te komen, om aan te komen bij jezelf en bij God. Tijd voor een paar liederen uit Taizé, een lezing uit de Bijbel, stilte en gebed. Een eenvoudige viering zonder preek, open voor mensen van alle achtergronden, voor gelovigen, zoekenden en mensen die gewoon van samen zingen houden. Wie wil, kan er na nog blijven voor een kopje koffie of thee om gezamenlijk na te praten.

Locatie: Buurt-en-Kerkhuis Bethel

Data en tijd: iedere maandagavond, 19.30 uur

Informatie: Joke Kievit, jokeadriana@outlook.com, tel. 06-20 41 77 66

Viering op een doordeweekse dag, dankdienst

Als je afhankelijk bent van thuiszorg en van vervoer, is het niet altijd mogelijk om op zondag naar de kerk te komen. Daarom houden we zo nu en dan een viering, een dienst, op een doordeweekse dag.

Een dienst van samen, van Bergkerk en Maranathakerk, voor iedereen die behoefte heeft aan een viering door de week. Na afloop drinken we samen een kopje koffie of thee.

Nog iets voor de officiële Dankdag wil ik in deze dienst stil staan bij: Danken voor al het goede ons gegeven. We vieren ook de Maaltijd van de Heer. U bent welkom.

Locatie: Maranathakerk

Datum en tijd: 18 oktober om 15.00 uur

Voorganger: Sity Smedinga

Kinderkerst

Een mooie gebeurtenis elk jaar is het kerstfeest op de vroege kerstavond: 24 december om 19.00 uur. Dit keer in de Maranathakerk. Een spoor van lichtjes leidt je naar de kerk. Vorig jaar deden we een musical. En dit jaar? We weten het nog niet, maar gaan er graag iets moois van maken!

Meer info? Of zin om aan te sluiten bij de voorbereidingsgroep?

Mail of bel met: ds. Martine Nijveld, me.nijveld@ziggo.nl of 070-779 07 24

Vooruitblik en oproep:

Centrale Haagse kerstavondviering in de Grote Kerk

Als gemeente, jeugdwerk en voorganger hebben wij aanstaande kerst een grote, cervolle taak (en uitdaging): de organisatie van de centrale Haagse kerstavondviering in de Grote Kerk in de binnenstad. In de afgelopen jaren was dat altijd een groot event waarop zo'n 800 mensen uit heel de stad en omstreken afkwamen.

Het idee achter deze viering en de beurtelings voorbereiding, waarbij altijd een wijkgemeente het voortouw heeft, is dat de betreffende gemeente in de Grote Kerk laat zien wat zij in huis heeft en normaal gesproken op de kerstavond doet. Dat betekent aan de ene kant dat wij dit jaar, naast de kinderkerstviering om 19 uur in de Maranathakerk, "onze" latere kerstavondviering om 22 uur buiten ons gemeentegedebied, in de Grote Kerk en samen met vele andere bezoekers gaan vieren. Aan de andere kant zullen wij in de Grote Kerk zoals altijd in onze kerstavondvieringen een sfeervolle en gezellige dienst 'zoals vanouds' organiseren, waarbij wij wel gebruik willen maken van het fantastische decor dat de Grote Kerk ons biedt. Daarmee verbinden wij een oproep:

Voor de opzet die wij in gedachten hebben, hebben wij uw/jouw hulp nodig. Aan de ene kant hebben wij om een kerstfeest in de Grote Kerk te creëren en ook voor allerlei hand- en spandiensten mensen nodig. Mocht je dus voor en vooral op Kerstavond overdag tijd hebben, iemand zijn of kennen die kennis op het gebied van licht- en geluidstechniek heeft of creatief is met kerstversieringen meld je dan aan bij ondertekende. Aan de andere kant hebben wij heel concreet zoveel mogelijk (oude) deurkrukken nodig. Mocht je dus ergens nog een of meerdere deurkrukken hebben liggen, lever deze dan graag bij een van onze kerken of bij ondertekende in.

Hartelijke dank alvast!

Axel Wicke

Zorg voor elkaar

Als het leven pijn doet

Er zijn situaties in het leven die voor een periode of levenslang pijn doen. Dat kunnen situaties zijn van rouw, mantelzorg, blijvende tekorten, ziekte, verliesmomenten. In deze kring luisteren we naar elkaars verhalen en staan we elke keer stil bij een thema. Het is vooral een kring om elkaar te ontmoeten en in die ontmoeting bemoedigen we elkaar.

Locatie: Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: woensdagen: 30 augustus, 27 september, 18 oktober, 22 november en 20 december, 10.30-12.30 uur

Begeleiding: Sity Smedinga, 06-37 35 07 51, sitysmedinga@gmail.com

Opgeven: hoeft niet, mag wel

Dromen over een groene kerk

Hoe groen en milieubewust zijn we als kerkgemeente?

Dit jaar heeft onze wijkgemeente Den Haag West het label Groene Kerk aangevraagd en gekregen. Maar wat stelt dat precies voor? De Werkgroep Groene Kerk legt dat graag uit.

Eerst houdt werkgroep lid Leen Segers een inleiding over de klimaatproblematiek en wat we daar samen aan kunnen doen. Daarna vertelt de werkgroep over de eerste resultaten van de nulmeting. Voor onze drie gebouwen hebben we gekeken hoe groen en milieubewust we nu bezig zijn en waar kansen liggen en winst te behalen is.

Daarna willen we graag met u dagdromen over onze 'groene rol' binnen de kerk, maar ook thuis en in onze omgeving. Graag tot dan!

Data, tijd en locatie: donderdag 16 november 2017, 15.00-16.30 uur in de Bergkerk en 20.00-21.30 uur in de Maranathakerk. Meer informatie: Theus van den Broek, theus.vdbroek@gmail.com

Computerhelpdesk

Steeds meer wordt ervan uitgegaan dat iedereen maar overweg kan met computer, tablet of mobiele telefoon. Maar dat is natuurlijk niet zo, zeker niet als je er niet mee bent opgegroeid.

Bent u onzeker of onbekend op dit gebied, of wilt u meer kunnen? Weet dan dat u bij de computerhelpdesk in Bethel terecht kunt met uw vragen. Vaak is het handig als u uw laptop, tablet of mobieltje bij u hebt.

Locatie: Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: elke dinsdagmiddag van 14-16 uur en elke donderdagmorgen van 9.30-11.30 uur

Juridisch spreekuur – eerste hulp bij juridische vragen

Soms ontstaat er met een buur of een instantie een geschilpunt, waarbij je niet weet wat je rechten zijn of wat je er tegen kunt doen. Advocate Harma van der Heijde-Boertien is in principe elke derde dinsdagavond van de maand beschikbaar bij Bethel, om u een eerste advies te geven bij juridische vragen. Als u daar gebruik van wilt maken, mail of bel Margriet den Heijer, zij neemt dan contact op met Harma.

Data en tijd: elke derde dinsdag van de maand op aanvraag

Opgave: margriet@betheldenhaag.nl, tel. 070-360 67 07

Ontmoeting

PraatMaal op donderdagavonden van 18 – 20 uur

In de ontspannen sfeer van een eenvoudige maaltijd gedachten uitwisselen en je mening verder vormen; een plek waar de soep nooit zo heet wordt opgediend, dat je er niet van kunt eten: dat zijn de kenmerken van de PraatMaal.

Data en thema's zijn:

– Donderdag 21 september: Het vredesweekthema 'de kracht van verbeelding'.

Want verbeelding is nodig om elkaar te blijven vinden bij spanningen en tegenstellingen.

– Donderdag 2 november: Vitaal leven

– Donderdag 7 december: Vrij en verantwoordelijk

Kosten: € 3 Opgave: Leo van Driel, leo.vandriel@planet.nl of Klaas Bruins, kbruins@stekdenhaag.nl, tel 070-318 16 56.

Locatie: Buurt-en-kerkhuis Bethel

Open huizen met muziek

Pareldag van de Flora- en Faunawijken

Tijdens de Pareldag stellen veel mensen uit de Vogelwijk en de Bloemen-, Bomen-, Heester- en Vruchtenbuurt (en nog een beetje daaromheen) hun huis open voor iedereen die nieuwsgierig is naar hun talenten of passies. Overal kunt u aantrekkelijke en interessante presentaties verwachten. Ook als Bergkerk en Buurt-en-kerkhuis Bethel wonen we in deze wijken en zijn we present op de Pareldag. We zetten op deze dag de deuren van onze huizen open.

In de Bergkerk zal muziek de kerk vullen: naast het Haags Kleinkoor zingt onze eigen cantorij o.l.v. cantor Christi van der Hauw en organist Lieuwe de Jong. Daarnaast zal er orgel gespeeld worden door Jan Keuzenkamp. Er is ook een expositie: Henk Plantagie blijkt een grote verzameling merklappen te hebben en stelt deze tentoon. Er kan een rondje kerk gedaan worden én er is gastvrijheid met koffie, thee, limonade en iets lekkers.

Voor nadere informatie over Bethel, zie BethelMuziekMatinee.

Meer info op de site www.parelsvandefloraenfaunawijken.nl: maak uw eigen route, per fiets of lopend, en neem anderen mee naar (de passies van) Berg en Bethel.

Datum, locatie en tijd: zaterdag 7 oktober, Buurt-en-kerkhuis Bethel 13.30-16.30 uur en Bergkerk 12.00-17.00 uur

De Vrome Freule

"Kroegavond met diepgang"

"Zeker is er meer tussen hemel en aarde! Maar daarvoor moet je toch niet naar de kerk!?"

"Waar kan ik gezellig over spiritualiteit en geloof praten, in de kerk is het gelijk zo serieus...?"

"Waar kan ik een predikant in mijn gewone leven ontmoeten?"

Deze en soortgelijke vragen deden: "De Vrome Freule" ontstaan, dé kroegavond met diepgang!

Avonden om te kletsen, 'de' kerk, een predikant en anderen te ontmoeten, elkaar en misschien jezelf beter te leren kennen. Van borrelpraat tot diepgrondige discussies is alles mogelijk. Van levenskunstenaar tot flierefluiter, van barfly tot kerkmuis, van filosoof tot twitteraar, iedereen is welkom. Als je wilt, kan je een krantenartikel, een prent, een citaat uit een boek, iets wat je heeft geraakt of bezighoudt meenemen. Kom jij ook eens langs?

Locatie: eetcafé De Freule, Fabrenheidsstraat 558 (tegenover de HEMA)

Moment en tijd: van oktober 2017 t/m mei 2018 elke 2e donderdagavond van de maand vanaf ca. 20.00 uur

Data: 12 oktober, 9 november, 14 december 2017, 11 januari, 8 februari, 8 maart, 12 april en 10 mei 2018

Informatie: ds. Axel Wicke, 070-331 64 32, axel@bethelkapel.nl, Twitter: @elzix, www.betheldenhaag.nl.

Maaltijden

Andere, hele verschillende mensen leren kennen, contacten opbouwen, de gezelligheid van samen eten beleven, je op den duur gekend weten: dat kan bij de wekelijkse maaltijden in Bethel.

Bij de wekelijks dinsdagmaaltijden wordt er vlees gegeten. Dat geldt ook voor de laatste vrijdag van de maand. De tweede en vierde donderdag van de maand is het menu vegetarisch.

Locatie: Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: wekelijks op dinsdag, tweewekelijks op donderdag, maandelijks op vrijdag, 18.00-19.30 uur

Kosten: € 5 per driegangenmaaltijd

Opgave: tot een dag van tevoren bij Margriet den Heijer, margriet@betheldenhaag.nl, tel. 070-360 67 07

Verhalencafé

Wie houdt er nou niet van verhalen?

Kinderen vertel je een verhaal voor het slapengaan. Als wij iets leuks meemaken, willen wij het doorvertellen. Onze herinneringen slaan wij op als verhalen. Kortom: Er is geen leven zonder verhalen!

Onze schat aan verhalen is een kostbaar bezit en het is waardevol en ook heel erg leuk om daarbij stil te staan. Kom daarvoor naar het Verhalencafé in Bethel!

Rond een onderwerp kunnen deelnemers verhalen uit hun verleden vertellen. Kort of wat langer, vermakelijk of diepzinnig, meesterlijk of eenvoudig verteld, dat maakt niet uit. Neem graag een foto of voorwerp mee. Wie alleen wil luisteren is natuurlijk ook van harte welkom! Voor koffie, thee en gezelligheid is gezorgd. De volgende onderwerpen staan op het programma:

13 oktober 2017: "Ik begrijp niet hoe je zo kan leven!" Verhalen over (het leven met) verschillen.

10 november: "En toen voelde ik me toch zo rot..." Verhalen rond ziektes en genezing.

8 december: "Dat er zulke lieve mensen bestaan..." Verhalen over beleefde genade en barmhartigheid.

12 januari 2018: "Zeg eens netjes 'dankjewel'!" Verhalen over etiquette in onze omgang met elkaar.

9 februari: "Ze bakken er niets van op het Binnenhof!" Verhalen over (onze omgang met) de politiek.

9 maart: "Hij gunt mij het licht in mijn ogen niet!" Verhalen over ruzies in ons leven.

13 april: "Nog maanden leefden wij uit kartonnen dozen." Verhalen over verhuizingen.

11 mei: "Zoiets verzijn je toch niet?!" Verhalen over verrassingen.

Laat je verrassen door verhalen van anderen en door zelf een verhaal(tje) bij te dragen!

Locatie: Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: altijd op de 2e vrijdag van de maand, tussen 15.00 en 17.00 uur

Informatie: ds. Axel Wicke, 070-331 64 32, axel@betheldenhaag.nl, www.betheldenhaag.nl

Vrouwencafé in Buurt-en-kerkhuis Bethel

Soms is het fijn om als vrouwen onder elkaar te kunnen praten over onderwerpen die ertoe doen. Dat levert vaak verrassende en waardevolle gesprekken op. Alle vrouwen, van welke leeftijd ook, zijn van harte welkom. Loop gewoon eens binnen!

Op onderstaande data komen de volgende onderwerpen aan bod:

23 september: Wat is je NAAM en waar komt 'ie vandaan?

28 oktober: WE HEBBEN DE WERELD TE LEEN: hoe zorg jij voor de aarde?

25 november: Ik zou weleens een KAARSJE aan willen steken voor ...

In december is er geen vrouwencafé. In januari gaan we weer verder!

Locatie: Buurt-en-Kerkhuis Bethel

Tijd: van 15.00 uur tot ca. 17.00 uur

Informatie: Margriet den Heijer, 070 3606707, margriet@betheldenhaag.nl of ds. Martine Nijveld, 070-779 07 24, me.nijveld@ziggo.nl

Podiumplaats

Haagse kerken van de vorige eeuw

Als we herinneringen ophalen van vroeger, gaat het vaak over iets wat er niet meer is, maar wat we wel koesteren. Zo is het ook met de verhalen van de mooie of markante kerkgebouwen van het Den Haag van de vorige eeuw. Sommige kerken zijn door brand verwoest, anderen hebben een andere bestemming gekregen. In woord en vooral door beelden haalt ds. Henk Onderstal samen met u herinneringen op aan de Haagse kerken van de vorige eeuw.

Locatie: Bergkerk, benedenzaal

Datum en tijd: donderdag 12 oktober, 15.00-17.00 uur

Begeleiding: Sity Smedinga en ds. Henk Onderstal

Opgeven: hoeft niet

Jeugdwerk

Kijk voor meer informatie op www.jeugdwerkdenhaagwest.nl

Crèche en Kindernevendienst

Voor kinderen tot 12 jaar. Met spel en knutselen wordt op speelse wijze het Bijbelverhaal van de zondag verwerkt. Op bijzondere feestdagen zoals Kerst en Pasen wordt er door de kindernevendienst aan een speciaal project van Kind op zondag gewerkt.

Locatie: in Bergkerk en Maranathakerk

Data en tijd: elke zondagochtend tijdens de kerkdienst

Rondje Zondag

Jongeren vanaf 16 jaar treffen elkaar maandelijks, in een aparte ruimte tijdens de kerkdienst. Bij deze bijeenkomsten wordt veel gepraat en worden thema's behandeld, die te maken hebben met het leven en het geloof. Jaarlijks organiseren zij een dienst voor 'jong en oud'. Kom jij ook eens kijken?

Locatie: in Maranathakerk of Bergkerk

Data en tijd: elke 1ste zondag van de maand, tijdens de gezamenlijke kerkdienst

Informatie: volg de actuele berichtgeving op onze Facebook-pagina 'Rondje Zondag'

KidsTime-middag

Ontspannende activiteit voor kinderen in de basisschoolleeftijd met leuke dingen zoals spel, handenarbeid, Sinterklaasfeest of Kerst en eten met elkaar. Het is niet nodig om je op te geven; per keer kan je bekijken of je wilt komen. Je mag altijd iemand meenemen, want een KidsTime-middag is ook voor je vrienden en vriendinnen. Wil je ook een uitnodiging hiervoor in je brievenbus? Mail dan je naam, adres en geboortedatum naar: info@jeugdwerkdenhaagwest.nl.

Locatie: in 't Valkennest in Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: 2 keer per maand op woensdag en zaterdag, van 17-19 uur

Kosten: € 2 per keer

Informatie: voor de juiste data kijk op www.jeugdwerkdenhaagwest.nl

KidsTime-club

Ben je 8 jaar of ouder en heb je zin om leeftijdgenoten te ontmoeten, te knutselen of samen een spel te doen? Dan is de KidsTime-club iets voor jou!

Locatie: in 't Valkennest in Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: elke vrijdagavond (behalve in vakanties) van 19-20 uur

Kosten: lidmaatschap € 2,50 per maand

Tiencravond

In voorbereiding: "Tiencravond", een nieuwe activiteit voor tieners vanaf groep 8.

Locatie: in 't Valkennest in Buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: onder voorbehoud op vrijdagavond vanaf 20.00 uur

Zomerkamp

Jaarlijks wordt er in de zomervakantie een kampweek voor kinderen van 6 - 14 jaar georganiseerd. Op een kampeerterrein met blokhuizen, veel speelruimte en kampvuurplaats wordt door gemiddeld 45 kinderen en 12 begeleiders in 2-, 3-, 5 en 6-persoonstenten gekampeerd. Elk jaar is er een ander kampprogramma met een (geheim) thema. Naast kampdienst en avondsluitingen worden er spelen zoals dierengeluiden-spel, levend stratego, nachtopdrachtentocht en vossenjacht gedaan. In je 'vrije tijd' kun je voetballen, tafeltennissen, lijnballen of in je tent lezen en kletsen. 's Avonds veel zingen met elkaar. En bij het kampvuur zitten doen we ook!

Locatie in 2018: Ewijk

Data: in de eerste week van de zomervakantie, 14 t/m 21 juli 2018

Opgave: is nu al mogelijk via het aanmeldingsformulier op de website

Informatie: kijk op www.zomerkampdenhaag.nl

Cultureel programma van de Maranathakerk

Ook dit najaar presenteert de Maranathakerk weer een cultureel en levensbeschouwelijk programma met maandelijkse themamiddagen en -avonden en concerten, aanvullend op bovengenoemde activiteiten.

Waarnemer in het Midden-Oosten

Margriet Quarles van Ufford (Haagse Protestantse Gemeente) was drie maanden namens de Wereldraad van Kerken waarnemer in Israël en de Palestijnse gebieden. Ze vertelt over haar ervaringen.

Locatie: Maranathakerk

Datum en tijd: woensdag 20 september, 14.30 uur

Toegang: gratis

Wat zit ons streven naar 'beter eten' in de weg?

De 'eiercrisis' in breder perspectief: een avond met politicoloog en voedselwetenschapper Herman Lelieveldt. Hij schreef 'De voedselparadox', over het merkwaardige onvermogen om iets aan ons voedselsysteem te veranderen.

Locatie: Maranathakerk

Datum en tijd: woensdag 27 september, 20 uur

Kosten: € 5

Kerk en maatschappij – wordt dat nog wat?

Gemeentelid Henk Teutscher wil graag een discussie aanzwengelen over méér maatschappelijke betrokkenheid van de kerk. In zijn jeugd was dat de gewoonste zaak van de wereld en in Duitsland (Kirchentag!) nog steeds. Zijn vraag: hoe maken we de kerk weer zichtbaar?

Locatie: Maranathakerk

Datum en tijd: woensdag 18 oktober, 14.30 uur.

Toegang: gratis

De actualiteit van Thomas a Kempis

De mysticus Thomas van Kempen was een van voortrekkers van de Moderne Devotie, de vernieuwingsbeweging van kerk en maatschappij in de veertiende en vijftiende eeuw. Hij schreef 'Over de navolging van Christus', dat na de Bijbel het meest verspreide boek ter wereld werd. Onlangs is een nieuwe uitgave verschenen. Kenner Jacques Koekkoek komt een avond vertellen over Thomas' actualiteit.

Locatie: Maranathakerk

Datum en tijd: woensdag 25 oktober, 20 uur.

Kosten: € 5

Het aanzien van Den Haag

Architect en gemeentelid Hans van Beek heeft zich altijd intensief beziggehouden met de stedenbouw van Den Haag. Gesprek met een eigenzinnig visionair: welke ingrepen heeft Den Haag nodig en welke juist niet? Een avond over de schoonheid van de stad.

Locatie: Maranathakerk

Datum en tijd: woensdag 29 november, 20 uur

Kosten: € 5

